

Hvordan kan landbruget medvirke til at biodiversiteten kan sikres gennem arbejdet med Grøn trépart?

- Hvordan påvirker støtteordninger landmænds natursyn og dermed indsatsen for biodiversiteten?

Rikke Rørby Graversen,
Chefkonsulent Natur & Biodiversitet, SEGES Innovation

13. maj 2025

Hvad ønsker vi af landmændene ?

- Bidrage til store sammenhængende naturområder af høj kvalitet.
- Aktive genopretningstiltag:
 - Genopret naturlig hydrologi
 - Genopret naturlige næringsstofniveau
 - Genopret naturlig vegetation
- Forvaltning af arealerne med store planteædere – gerne helårsgræsning.

INCITAMENT

VIL JEG GØRE DET?

VIDEN

HVAD SKAL JEG GØRE?

REALISERBART

KAN JEG GØRE DET?

Nuværende incitament for landmændene

- Intet ud over landmændenes egen interesse i natur og biodiversitet.
- Støtteordninger til græsning favoriserer kødproduktion frem for ekstensiv helårsgræsning.
- Støtteordninger til permanent udtagning er ikke attraktive nok -
- det er mere attraktivt at bruge marginal-jordene på 4 % brak og bioordninger.
- Man risikerer at blive beskyldt for dyremishandling og udsat for chikane.

Landmændenes natursyn og viden om biodiversitet

- Kulturelt
- Barndommens landskab
- Jagtbare arter + viber og lærker
- Støtteordningers krav og satser

Forventning til støtteordninger med biodiversitetsformål

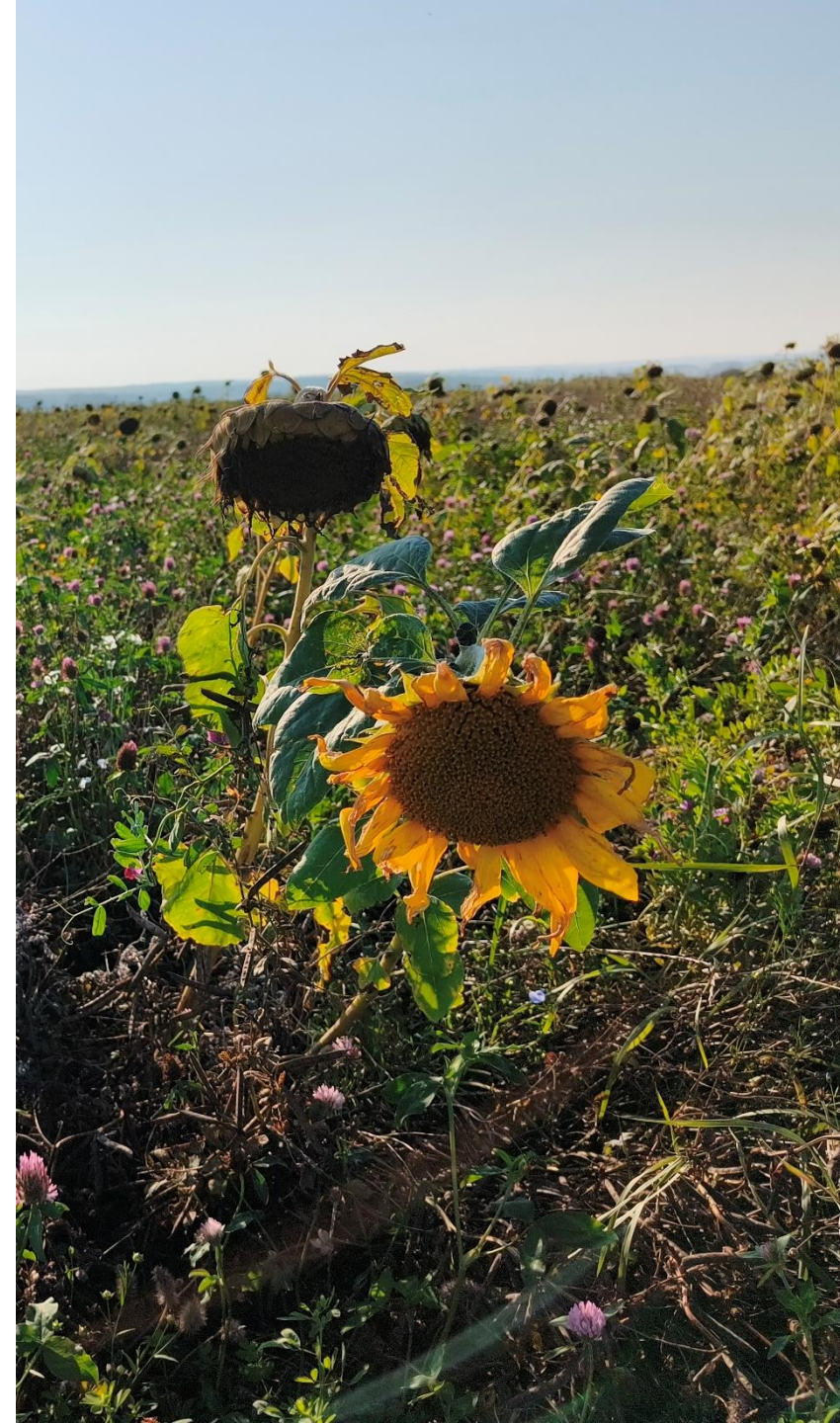
- Ordninger med højeste tilskudssatser gavner biodiversiteten mest.
- Hvis man overholder kravene til en biodiversitetsordning – gavner indsatsen biodiversiteten.
- **Men sådan er det ikke!**

Tilskud til pleje af græs og natur

- Formål: Pleje af græs- og naturarealer skal beskytte og forbedre biotopforhold og biodiversitet ved, at prioriterede arealer drives med afgræsning eller slæt.
- Ordningen er blevet bedre – god forvaltning er nu muligt!
- Intet krav til græsningsperiode eller øvre græsningstryk og ingen ekstra tilskud til helårsgræsning.
- Giver et incitament til at forsætte traditionel sommergræsning.
- Undergræsning om vinteren.

Konkurrence mellem støtteordninger

- GLM 10 (4 % brak)
 - Forbud mod græsning og høslæt
 - Småbiotoper/slåningsbrak/blomsterbrak/bestøverbrak
 - Grundbetaling: ca. 1.900 kr/ha
- Bioordning: biodiversitet og bæredygtighed
 - Forbud mod græsning og høslæt
 - Småbiotoper/slåningsbrak/blomsterbrak: $GB + 2.700 = 4.600$ kr
 - Bestøverbrak: $GB + 2.740 \text{ kr} + 1.500 \text{ kr} = 6.100$ kr
- Tilskud til pleje af græs og naturarealer:
 - Uden grundbetaling: 2.600 kr
 - Inkl. grundbetaling: $GB + 1.650 \text{ kr} = 3.550$ kr

Mere viden til landmænd og lodsejere

- Erfaringer fra SEGES Naturtjek:
 - 1:1 rådgivning om de vigtigste naturværdier og tiltag på bedriften
 - Det er frivilligt og selvfinansieret
 - Det virker – men ofte gange skal der flere besøg til
- Kollektive møder/workshops i projektområder
- Naturvandring og fremvisning af lignende projekter
- Forslag: udvid udtagningskonsulenternes rådgivning – biodiversitet
- Behov for en ny Naturforvalteruddannelse

Fotos: Emil Skole Læsøe

Det kan lade sig gøre – det kræver....

- At man selv opsøger viden
- At man er vedholdende og kompromisløs
- At man har fået god hjælp fra kommune og/eller rådgiver
- Og man bliver ikke rig!

Lovgivning, der står i vejen for bedre biodiversitet

- **Naturbeskyttelsesloven** – frygt for ny § 3 natur og regulering, lang sagsbehandlingstid
- **Husdyrgodkendelsesloven** – landmænd med husdyr tør ikke lave ny natur pga. reglerne om ammoniakregulering.
- **Skovloven** – skovgræsning kræver dispensation (mange afslag)
- **Vandløbsloven** – krav om vedligeholdelse af dræn, grøfter og vandløb
- **Driftsloven** – tilgroning er en naturlig proces - rydningspligten bør afskaffes.
- **Dyrevelfærdsloven** krav til ly og læ er svære at gennemskue og dermed overholde.

Hvordan får vi landmændene med?

- Reel målsætning om biodiversitet i udtagningsprojekter
- Positiv incitament struktur:
 - Økonomisk acceptabelt
 - Lovgivning må ikke stå i vejen
 - Støtteordningers krav og satser skal sikre den mest effektive indsats
 - Anerkendelse fra det omgivende samfund
- Mere viden:
 - Landmænd, lodsejer og "andre" ved for lidt om natur og biodiversitet
 - Kræver indsatser: rådgivning, workshops, naturvandring og tid
 - Udvidelse udtagningskonsulenternes ansvarsområde
 - Naturforvalteruddannelse
- Samarbejde:
 - Ofte mange og forskellige jordejere
 - Lokalsamfund
 - Myndigheder
 - Organisationer

Tak for ordet!
- Spørgsmål?

